

CODUL ETICII

Astăzi, mai mult ca oricând, problemele eticii profesionale legate de practicarea restaurării obiectelor din patrimoniul cultural național, se pun cu acuitate având în vedere faptul că o serie de muzee, pe lângă Laboratoarele zonale de conservare-restaurare existente, și-au organizat sau sunt în curs de realizare ateliere menite să asigure buna păstrare și restaurare a patrimoniului pe care îl dețin. De aceea, mulți oameni din muzee doresc să se specializaze în domeniul restaurării și urmează diferite cursuri de profil. Se adaugă faptul că în ultimii 3—4 ani au luat ființă facultăți care pregătesc în cadrul lor specialiști în conservare-restaurare. Pentru toți aceștia, dar și pentru cei care au deja o practică îndelungată în domeniu, ținem să subliniem faptul că pe plan mondial există un „Cod al eticii” și „Standardele practicii de restaurare”, iar prevederile acestora trebuie bine cunoscute și respectate întocmai.

Din motivele mai sus-menționate, am simțit nevoia să publicăm, fie și tardiv, „Codul” și, respectiv „Standardele”, în speranța că ele vor fi respectate întocmai de cei implicați, iar abaterile de la ele să fie sancționate în perfectă cunoștință de cauză.

Prima formulare a „Codului eticii pentru restauratori”, adoptată de membrii Institutului Internațional de Conservare (American Group), la întâlnirea anuală de la Ottawa, în ziua de 27 mai 1967, a aparținut Comitetului relațiilor profesionale care îl avea ca președinte pe Sheldon Keck.

Prima formulare a „Standardelor practicii de restaurare” a fost făcută de către un grup de restauratori de opere de artă și a aparținut Comitetului de standarde și proceduri, sub direcția lui Murray Pease, restaurator la Metropolitan Museum of Art.

1. *Precambul*

Restaurarea lucrărilor artistice și istorice cere o pregătire specifică, extinsă, precum și aptitudini speciale. Doar prin acestea, restauratorul are la îndemână bunuri culturale de mare valoare și semnificație istorică. Pentru a fi demn de această încredere specială este necesar ca el să aibă un înalt simț al responsabilității morale.

Atât în practica particulară cât și în cea instituțională, restauratorul are obligații nu numai față de bunurile de care se ocupă, dar și de posesorii acestora, de colegi și practicanți, de public și posteritate. Acest cod exprimă principiile și metodele practice ce-l vor orienta în etica profesiei sale.

2. *Obligațiile față de obiectele artistice și istorice:*

- A. Respectul față de integritatea obiectului;
- B. Competență și posibilități extinse;
- C. Respectarea unui unic standard (neabatere de la principiu);
- D. Oportunitatea tratamentului;
- E. Principiul reversibilității;
- F. Limitarea reînegrărilor estetice;
- G. Autoperfecționare continuă, permanentă;
- H. Supravegherea atentă a personalului auxiliar;

3. *Responsabilități față de posesor sau custode:*

- A. Contracte scrise;
- B. Stabilirea de comun acord a schimbărilor în tratament și în plată;
- C. Decurgerea corespunzătoare a tratamentelor;
- D. Examinarea și completarea fișei de conservare;
- E. Consemnarea tratamentului în fișa de restaurare;
- F. Punctualitate și expeditivitate;

G. Plata în timp oportun și integrală;
I. Autorizări, atestări sau garanții.

4. Relațiile cu colegii și practicanții în profesie:

- A. Contribuție la perfecționarea profesiei prin studiu;
- B. Respect și colegialitate față de practicanți (externi și interni);
- C. Referințe pozitive și numai pe bază de competență;
- D. Intermedieri;
- E. Cerința de a se consulta permanent cu alți specialiști;
- F. Consultarea în sine a diverselor surse scrise sau de practică;
- G. Relații fair-play între restauratori și folosirea corectă a căutării clienților;
- H. Diviziunea plății după contribuția fiecăruia co-participant;
- I. Comentarii și calificative asupra altor restauratori.

5. Obligații față de public:

- A. Educarea publicului;
- B. Supravăgherea interesului publicului;
- C. Expertize;
- D. Aprecierii în bani a intervențiilor corecte și cu marjă;
- E. Vânzări de artă, incompatibile cu etica restauratorilor;
- F. Reclama profesiei, demnă și discretă;
- G. Solicitarea de clienți;
- H. Declarațiile în numele instituției, incompatibile cu etica restaurării.

STANDARDELE PRACTICĂRII RESTAURĂRII

Preambul

Se ține seama de: — atitudinea profesională;
— relațiile contractuale;
— asumarea responsabilității;
— interpretarea datelor;
— limitări în integrării estetice;
— activități în afară (expertize, comisioane, angajare de vân-

zări fără profit personal).

În procedura de a iniția, conduce, și consenma studiile științifice, analitice asupra obiectelor, se ține seama de:

- inițierea studiului de către conducătorul de practică;
- conducerea studiului de către conducătorul de practică;
- pregătirea și înaintarea unui raport de investigație.

Procedura de a se angaja și de a raporta examinarea și tratamentul obiectelor de către restauratorii profesioniști din instituții centrale sau zonale, regionale, cuprinde:

1. raportarea examinării;
2. propuneri pentru tratament;
3. consemnarea și raportarea tratamentului;

Proceduri contractuale aplicate în restaurare, inclusiv examinare:

1. Propuneri scrise
2. Procedee de securitate și protecția muncii pentru restauratori;
 - protecția personalului;
 - echipamentul mecanic;
 - lichide corozive.
3. Protecția și siguranța obiectelor în laboratoare:
 - protejare contra accidentelor;
 - protecție de mediu neprietenic;
 - protecție antifurt;
 - protecție anti-deteriorare;
 - protecție antifoc.

FORTAREA CODULUI

Violarea acestui cod conduce la revocarea calității de membru al asociației, a meritelor și a atestatului de restaurator în ultimă instanță.

AMENDAMENTE

Schimbări în acest cod trebuie inițiate de cel puțin 5 membri, printr-o cerere oficială înaintată Ministerului Culturii; acesta va numi o comisie abilitată care să pregătească amendamentele pentru votare. Votarea trebuie să fie făcută de cel puțin două treimi din membri cu drept de vot. Evident, aceasta în cazul Asociațiilor Naționale sau Regionale de restauratori.